

2. szám
2009. január

Megtorpanás a gazdaságban, de nem a magyar szívekben!

Már-már azt hittük, hogy kilábalunk a gazdaság ellanyhulásából, s nagyobb bizalommal nézhetünk a jövőbe. Ám a kezdődő pénzügyi világválság arra figyelmeztet minket, hogy „még csak most csattan majd az osztor.”

Éppen ezért különösen büszkéek vagyunk arra, hogy közösségeink rendíthetetlenül élék életüket. Nincs olyan szervezet (egyesület, egyház-község, gyülekezet, misszió, cserkészcsapat, magyar iskola, zeneovi, táncház-csoport stb.), amely ne ünnepelte volna meg méltóképpen nemzeti ünnepeinket (március 15. és október 23.).

Zarándoklatok mentek Csíksomlyóra, a Szentföldre, Aachenba, Marburgba (Szent Erzsébet koporsójához). Frankfurti öregcserkészek a Lehel Vezér Cserkészcsapat nevében megkoszorúzták Kőrösi Csoma sírját Darjeelingben.

A 8 cserkészcsapat nyári táborai is kitűnően sikerültek. A cserkészek nyárvégi nagy akadályversenye Mennersbergben számos résztvevővel igen sikeres és élményadó volt. Hannoverben és Berlinben az új táncházak továbbfejlődtek.

Jelenleg kb. 20 magyar iskola működik Németországban. Ha a készsülő tantervet a Magyar Oktatásiügyi Minisztérium elfogadja, megkezdhetjük a német tartományi hatóságokkal a tárgyalásokat, amelynek célja az, hogy a magyar nyelvből elért jegyeket a német iskolai bizonyítványba is felvegyék és azt beszámítsák.

Ezer köszönet a tanterv áldozatos készítőinek.

Ezzel országos szervezetünk, a BUOD az egész Európában létrehozandó magyar iskolának – melyek átlagosan heti 2-3 órában tanítják a diákokat – példát mutat, hiszen a tantervet (természetesen módosításokkal) átvehetik.

Gratulálunk a Hamburgi Magyar Egyesületnek fennállása 100., valamint a Hannoveri Magyar Egyesületnek fennállása 50. évfordulója alkalmából. További munkájukhoz sok sikert kívánunk.

A Németországi Magyar Szervezetek Országos Szövetsége (BUOD) közhasznú egyesület. Az egyesületi törvény alapján nem végezhetünk politikai munkát. Így távol tartjuk magunkat a német és magyar belpolitikától. Viszont felemelhetjük szavunkat egész nemzetünket érintő kérdésekben. A Beneš-dekrétumok ügyében, a kisebbségi autonómia kérdésében, a földrajzi- és helységnevek tankönyvi nyomtatása problémájában szavunkat pontosan megfogalmazva hallattuk az érintett ország miniszterelnökének, külügyminiszterének, követének küldött német- és magyar nyelvű leveleinkben.

Ezt különben a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ), 13 európai ország magyar szervezetei mindig együttesen tették. Novemberben látogatott el a 33 tagú NYEOMSZSZ-küldöttség Straßburgba az Európai Parlamenthez.

Egyre több magyar származású ember jön Németországba. Ez felér csaknem egy exoduszal. E felett szomorkodhatunk, de ez int minket arra, hogy létező szervezeteinket továbbra is sikeresen működtessük, és ezeket az „újakkak” mint csatlakozó pontokat megőrizzük.

Bízom abban, hogy mi, németországi magyarok, ezt a feladatot sikeresen megoldjuk.

*Id. Dipl. Kfm. Klement Kornél
a BUOD tiszteletbeli elnöke, Frankfurt*

Látogatás Straßburgban

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) november 18. és 20. között tanulmányi utat rendezett Straßburgba, hogy találkozzon az Európai Parlamentben dolgozó magyar képviselőkkel, megismerje munkájukat, valamint az ottani intézmények működését. A nyugat-európai magyar szervezetek képviselőit

Gál Kinga képviselő asszony (FIDESZ) hívta meg, aki az Európai Parlament pénzügyi támogatásával lehetővé tette ezt az utazást. Küldöttségünk 33 tagja 10 európai országból érkezett: Finnország, Svédország, Lettország, Anglia, Dánia, Hollandia, Németország, Csehország, Svájc és Ausztria, jól visszatükrözve a Nyugat-Európában élő magyarok sokszínűségét és szétszórtságát.

A Rajna-parti közel 300 ezer lakosú Straßburg a két nagy európai nemzet és kultúra találkozásánál nagy és változatos történelmi múltra tekint vissza. A francia és a német kultúra kölcsönhatása és alkotóereje megmutatkozik a város múltjában és jelenében is. A számtalan szép régi

Gál Kinga

dr. József Judit

dr. Kovács Barna

épület, vendéglő és az impozáns gótikus katedrális sok turistát vonz a városba. Nem véletlen ezért, hogy a második világháborút követő gazdasági felemelkedés időszakában, az Európai

Európai Unió létrejöttével, valamint a francia–német megbékélés jegyében, ez a város lett olyan jelentős intézmények székhelye, mint az Európa Tanács, az Európai Parlament és az Emberi Jogok Bírósága.

A kétnapos látogatás sűrű programmal telt el. Straßburgtól mintegy 30 kilométerre délnyugatra laktunk a hangulatos, számtalan régi épületből álló Obernai városkában, ahonnan reggelenként kocsival mentünk be Straßburgba.

A látogatás első napja a Magyar Köztársaság Európa Tanácsnál működő állandó képviseletében kezdődött, ahol József Judit nagykövet asszony, a képviselet vezetője, valamint Gál Kinga képviselő asszony és tanácsadója, Kovács Barna fogadta küldöttségünket. Sajnos Tabajdi Csaba (MSZP) és Szent-Iványi István (SZDSZ) európai parlamenti képviselők utolsó pillanatban váratlan elfoglaltságuk miatt lemondták a találkozást.

Ezt követően az Európai Parlament modern, elegáns és hatalmas épületében Szájer József, Schmitt Pál, Gál Kinga, Barsi-Pataky Etelka,

*Az állófogadáson: Schmitt Pál,
Gál Kinga, Szájer József*

Becsey Zsolt, De Blasio Antonio, Járóka Lívia, Öry Csaba, Surján László (mind FIDESZ/KDNP), Tőkés László (független), Sógor Csaba (RMDSZ), Bauer Edit, Duka-Zólyomi Árpád (mind MKP) képviselők fogadtak bennünket, akikkel kötetlen eszmecsere folytattak küldötteink. Külön meg kell említeni, hogy ezen a beszélgetésen jelen voltak Michael Gahler (CDU) és Michl Ebner (Dél-Tiroli Néppárt) képviselők is.

Schmitt Pál

Bauer Edit

Tőkés László

Szájer József

Délután Schmitt Pál, Szájer József, Bauer Edit és Tőkés László külön-külön részletesen tájékoztattak bennünket parlamenti munkájukról. Bevezetőikben egyúttal kihangsúlyozták a NYEOMSZSZ tag-egyesületeinek és általában a nyugati magyar szervezetek áldásos munkájának fontosságát, különös tekintettel szórványközösségeink megőrzésében.

A Európai Parlament plenáris ülésének megtekintése után a BUOD (Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége) delegációjának tagjai még külön hosszasan beszélgettek Markus Ferber néppárti képviselővel.

Markus Ferber, Dr. Klement Kornél

A SMOSZ (Svédországi Magyarok Országos Szövetsége) delegációja ekkor találkozott Göran Färm szocialista és Hélène Goudin független képviselővel. A MAOSZ (Magyarok Angliai Országos Szövetsége) delegációja meg eszmecsere-t folytatott Richard Ashworth néppárti képviselővel.

A második nap délelőttjén az Emberi Jogok Európai Bíróságának nagy tárgyalótermében érdekes és tartalmas előadást hallottunk Sajó András ott dolgozó magyar bírótól és munkatársától, Toplán Attilától a bíróság működéséről és érdekesebb esetekről.

Délután egy kisebb sétahajón a várost átszelő csatornákon érdekes benyomást kaptunk Straßburg változatos városképéről, ahol az óváros régi villaépületei, a 19. század hangulatát őrzik, míg az európai intézmények modern, elegáns palotái impozáns látványt nyújtanak.

A strasbourg-i látogatás nem idegenforgalmi kirándulás volt. A nyugat-európai magyar szervezetek küldöttjei bepillantást kaptak az európai intézmények működésébe. Fontos volt a találkozás az itt dolgozó magyar képviselőkkel is, kiknek fáradságos munkáját így közelről megismerhettük. Általunk viszont ők is találkozhattak különböző európai államokban élő magyarokkal, bepillantást nyerve szervezeteink működésébe és célkitűzéseikbe. Ezért a találkozást az Európai Parlament magyar képviselői is kivétel nélkül hasznosnak tartották.

A nyugat-európai magyar szervezetek a jövőben is folytatni kívánják az idén már a dél-tiroli tanulmányúttal megkezdett tájékoztató és kapcsolatteremtő látogatásaikat. Ennek egy kiemelkedően fontos, érdekes és tanulságos eseménye volt ez a strasbourg-i út.

Sajnálatos, hogy meghívásunk ellenére nem találkozhattunk minden, az Európai Parlamentben jelen lévő magyar párt képviselőivel.

Külön elismerésünk és megbecsülésünk illeti vendéglátónkat, Gál Kinga képviselő asszonyt, aki sokoldalú és hasznos parlamenti munkája mellett, melyet elsősorban az állampolgári jogi, bel- és igazságügyi bizottság alelnökeként folytat – amiért az idén elnyerte az EP-képviselője kitüntető címet –, időt szakított a velünk való találkozásra. Elismeréssel ki kell emelni azt is, hogy mindezt amellett teszi, hogy négy gyermek édesanyja. Köszönjük vendéglátását és fáradozásait. A jövőben is sok sikert kívánunk neki!

A küldöttség egy csoportja

Köszönet illeti munkatársát és állandó kísérőnket, Kovács Barnát, aki két napig fáradhatatlanul kalauzolt bennünket.

Továbbá köszönjük ifj. Klement Kornélnak – a NYEOMSZSZ alelnökének –, hogy utunkat ilyen kitűnően megszervezte.

A strasbourg-i látogatás tanulságos és hasznos volt, és ezenkívül tovább erősítette a nyugat-európai magyar szervezetek közötti együttműködést. Egy földrészt átölelő szervezetünk – a NYEOMSZSZ – számára pedig egy további lépés volt a nagyobb nyilvánosság felé.

Harsay György, München

Mennyire értékelik munkánkat, azt a Gál Kinga honlapján olvasható, látogatásunkról írt cikk mutatja:

„A vendéglátás szimbolikus köszönetnyilvánítás azért a sokévi fáradtságos munkáért, érdeklődésért és kiállásért, amit a Nyugat-Európában élő magyarok tesznek az egész magyar nemzet szolgálatában, legyen szó magyarországi vagy határon túli magyar érdekek érvényesítéséről.

A nyugati magyar civil szervezetek ugyanakkor bizonyítékai annak, hogy a közösségi összefogás, a civilek világa komoly eredményekre képes, ha társul elszántsággal, és egyéni tenni akarással. A diaszpórában élő magyar közösségeket mentik egyúttal ezek a szervezetek, amikor magyar könyvtárakat, magyar kulturális közösségi központokat, vasárnapi iskolákat tartanak fenn a közösség számára, hogy aktívan őrizzék a magyar nyelvet és identitást a következő generációk számára is.”

Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ)
Bund Ungarischer Landesverbände in Westeuropa

NYILATKOZAT

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) aggasztónak tartja a szlovák-magyar viszony alakulását és tiltakozik a szlovákiai magyarokat érintő diszkriminatív állami intézkedések ellen.

Elfogadhatatlannak tartjuk:

- a szlovák parlament határozatát, melyben elítélik a Magyar Koalíció Pártja (MKP) képviselőinek részvételét a magyar parlamentben rendezett Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán;
- a szlovák törvényhozás olyan intézkedéseit, amelyek a magyar földrajzi és helységnevek szabad használatát korlátozzák;
- a sportrendezvényekre vonatkozó szlovák intézkedést, amely a külföldi állami jelképek használatát tiltja;
- a szlovák kormány és hivatalos körök azon igyekezetét, amely néhány jelentéktelen magyarországi csoport szélsőséges megnyilvánulását Magyarország általános fasiszálódásaként tünteti fel (Robert Fico, Szlovákia miniszterelnökének nyilatkozata Révkomáromban / Komarno).

Meggyőződésünk, hogy a szlovák-magyar történelmi megbékélésre csak akkor kerülhet sor, ha mindkét nép az általánosan elfogadott európai normák szellemében rendezi a területén élő nemzeti kisebbségek személyi, kulturális és kollektív önrendelkezésének jogait.

2008. november 24.

dr. Deák Ernő (elnök, Bécs)

Bihari Szabolcs (alelnök, Stockholm)

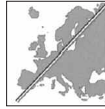
dr. Klement Kornél (alelnök, Frankfurt)

Címzettek:

- A 14 NYEOMSZSZ tagszervezet országának: miniszterelnöke, külügyminisztere, parlamenti elnöke Ausztria, Anglia, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Hollandia, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Németország, Norvégia, Svájc, Svédország
- Európai Parlament elnöke

Tudomásul vételre:

- Magyarország nagykövetei
- Magyarország miniszterelnöke, külügyminisztere, parlamenti elnöke
- Szlovákia miniszterelnöke, külügyminisztere, parlamenti elnöke

ZÁRÓNYILATKOZAT

A tizedik „Kufstein Tanácskozás” előtti napon, szeptember 5-én, Oberpullendorfban (Felsőpulyán) tartotta meg a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) nyolcadik évi, tisztújító közgyűlését.

A közgyűlés az autonómia, a kettős állampolgárság ügyét, a kárpát-medencei felsőoktatási intézmények létét, egy nemzeti stratégia kialakítását továbbra is fontosnak tartja.

2010-ben Pécs Európa kulturális fővárosa lesz. A közgyűlés szükségesnek tartja, hogy ezt az alkalmat kihasználva bemutassuk a nyugat-európai magyarság kulturális értékeit.

A NYEOMSZSZ 15 fős küldöttsége Christoph Pan professzor közreműködésével tanulmányozta a dél-tiroli autonómia működését. Az ott szerzett ismeretekkel szívesen segítjük a kárpát-medencei autonómia törekvéseit. A lobbycsoport Gál Kinga EU-parlamenti képviselő meghívására novemberben munkalátogatást tesz az Európai Parlamentben.

A közgyűlés 2009-re munkatervet és költségvetést fogadott el. Eredményes munkájukra való tekintettel további három évre megerősítette tisztségükben Deák Ernő elnököt, valamint Bihari Szabolcs és Klement Kornél alelnököket.

Felsőpulya, Ausztria, 2008. szeptember 5.

FELSŐPULYAI KUFSTEIN X. TANÁCSKOZÁS 2008. szeptember 6-7.

A felszívódás veszélye – A fennmaradás esélyei
Magyar szórványok Európában, Amerikában, Ausztráliában

Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége – a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ), Felsőpulya városa és a Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület közreműködésével – ezúttal 10. alkalommal rendezte meg a tanácskozások kiinduló helyéről, Kufsteinről elnevezett 2 napos összejövetelt. Örömmel megállapíthattuk, hogy itt 25 országból (beleértve Magyarországot is) több mint 300 résztvevő volt jelen a jelentős magyar kisebbséggel rendelkező (a helységnévtábla német és magyar) burgenlandi városkában lezajlott tanácskozáson.

A város vezetősége, akik rendelkezésünkre bocsátották a városháza termeit, és a burgenlandi tartományi vezetés örül ennek az összejövetelnek és támogatja is, mert nemcsak idegenforgalmi jelentősége van, hanem jelképes értéke is, mivel a két nép (osztrák és magyar) határokon túlmenő kölcsönös megértését is szolgálja. A tiszta, rendezett kis városka nyugodt és békés hangulata kellemessé tette a tanácskozások légkörét. Többek között a város polgármestere, a tartomány képviselője, valamint Deák Ernő (Bécs), a NYEOMSZSZ elnöke és a tanácskozás egyik fő szervezője üdvözölték a jelenlévőket.

Külön meg kell említeni a város magyar származású volt polgármesterét, Kulmann Ernőt, aki évek óta lelkes támogatója ezeknek a tanácskozásoknak. Magyar részről Zilahi László a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Ügyek Főosztályáról, valamint Németh Zsolt (FIDESZ) és Szabó Vilmos (MSZP), magyar parlament Külügyi Bizottságának elnöke és alelnöke voltak jelen. Utolsó kettő egy kötetlen beszélgetés keretében már előző este eszmecserét folytatott a NYEOMSZSZ közgyűlésének résztvevőivel.

A tanácskozás kezdetén Deák Ernő általános bevezetőt tartott a „területenkívüliség” létformájáról, majd következett a határontúli magyar szemszögből szórványosodó területek és vidékek ismertetése és annak változásának lehetőségei. Itt többek között előadást hallhattunk Majnek Antal, Pomogáts Béla és Duray Miklós közismertségnek örvendő személyektől.

Különös hangsúlyt kaptak az egyes nyugat-európai országokból érkezett magyar szervezetek képviselői, akik beszámoltak az ott élő magyarok múltjáról, jelenéről. Felvázolták közösségeik és azok tagjai magyarságtudatának megőrzésére irányuló különböző stratégiáit. Ez egy igen érdekes képcsoport volt, amely megmutatta a magyarok sorsát, beilleszkedését és szervezeteik életútját. Sajnos az ún. 56-os nemzedék lassan kiöregszik, és helyére nem mindig lépnek újak. Viszont ahol az újabb nemzedék, illetőleg az anyaországból és a Kárpát-medencéből érkezők bekapcsolódnak a magyar közösségekért folytatott munkába, ott szép eredményeket érnek el, mint például Németországban vagy Svédországban. Svédországban például több ezren vannak Erdélyből

bevándorolt magyarok – hallhattuk Bihari Szabolcsról, a Svédországi Magyarok Országos Szövetségének (SMOSZ) elnökétől.

A tanácskozás zárónyilatkozatot fogadott el, amely többek között kihangsúlyozza, hogy a nyugati szóránymagyarság ügyével kapcsolatban szükség van a magyar állami és kormányzati felelősségvállalásra, az intézményes kapcsolatok kiépítésére a Magyar Országgyűlés égisze alatt és a ránk vonatkozó nemzetpolitikai célok megfogalmazására és megvalósítására.

A felsőpulyai találkozó a szép, meleg késő nyári napokban így hasznosan és kellemesen zajlott le. Volt lehetőség érdekes beszélgetésekre, véleménycserékre és munkára is. Külön meg kell emlékezni Wurst Erzsébet (Bécs) alapos és sikeres szervező munkájáról, amelyet hosszú évek óta végez a felsőpulyai tanácskozás zökkenőmentes lebonyolításáért.

Harsay György, München

Anyanyelvi tanácskozás

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ) szervezésében került sor 2008. szeptember 18. és 21. között a svédországi Tangagárdében az anyanyelvi tanácskozásra, amely célul tűzte ki felmérni a nyugati szórányban élő magyarság gyerekei anyanyelvi oktatásának a helyzetét és megfogalmazni a további feladatokat, célokat.

A 13 országból érkezett résztvevők beszámolóiból az anyanyelvi oktatásról egy színes kép bontakozott ki, amely a szervezés sokféleségén keresztül, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő tananyag összeállításával megmutatta, hogy a „nyelvében él a nemzet” tudatában igen alapos, önfeláldozó munkát végeznek az oktatók.

A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy habár a különböző országokban élő magyar közösségek igyekeznek mindent megtenni azért, hogy a befogadó országok támogassák tevékenységüket és törekvéseiket, önként vállalt feladataikat a magyar állam hathatós segítségével nélkül már megvalósítani nem tudják.

A nyugati szórányban történő anyanyelvi oktatás különböző formáinak jelenlegi helyzetét jeles szakemberek ismertették. Így a magyar óvodák, hétvégi iskolák, kétnyelvű iskolák, magyar tanítás a felsőoktatásban, anyanyelvi táborok és az anyanyelvi oktatók továbbképzése helyzetének bemutatása után szakmai csoportokban került sor a további feladatok, célok meghatározására, kijelölésére.

A tanácskozás résztvevői fontosnak tartják, hogy a Kárpát-medencén kívül élő magyar közösségek fennmaradhasanak, sürgős intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy az oktatási munka szervezettebb formában kapjon szakmai, szervezési és anyagi segítséget.

Az oktatói munka nem vezethet eredményre a család aktív szerepvállalása nélkül. Ezt segítené elő a „szülői iskolája”, ahol a szülőknél is tudatosulna, hogy gyerekeiknek csak hasznára válik a kétnyelvűség és a kettős kötődés.

A tanácskozás során egy módszertani folyóirat indítását határoztuk el. Az internetes formában megjelenő lapban a nyugati országokban oktatók munkáját, tapasztalatait ismertetnénk, illetve pedagógiai módszertani írásokat jelentetnénk meg (a NYEOMSZSZ honlapján).

A tanácskozás eredményes volt, egy új fejezet kezdetének tekinthető abban a küzdelemben, amelynek a célja a felnövekvő többgenerációs magyar származású fiatalok oktatása, a magyar nyelv és kultúra elsajátítása és megőrzése.

Szilágyi Szabolcs
BUOD elnökségi tag, Hannover

A tanácskozáson részt vevők csoportja

MAGYAR ISKOLÁK NÉMETORSZÁGBAN 2008.

A „Németországi Magyar mint Származási Nyelv Kerettanterv”

2008 januárjában a Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége (BUOD) és a Magyar Köztársaság Stuttgarter Kulturális Intézete (UKI) közösen meghirdette a „Magyar Iskolák Németországban” programot. A program első találkozási pontja 2008. március 8-án került sor a Stuttgarter Kulturális Intézetben. Illés-Molnár Márta, a BUOD oktatási megbízottja bemutatta a származási nyelv-oktatás Németországban létező modelljeit, felvázolta a magyar oktatás kapcsolatrendszerének lehetséges hálózatát. Rövid tapasztalatcsere után a pedagógusok megvitatták az „akkreditált magyar oktatás” helyzetét, valamint kialakították a Magyar Oktatási Munkacsoportot, amely a BUOD „égisze” alatt összefogja a magyar pedagógiai szervezeteket a bölcsődétől az iskoláig. A BUOD felkérte Rab Irént, a göttingeni Georg August Egyetem magyar nyelvi lektorát az Oktatási Munkacsoport szakmai vezetőjének.

A program második találkozási pontját 2008. július 22-én tartottuk. Ekkor meghatároztuk annak „intézményes háttérét”. A „Magyar Iskolák Németországban” programban részt vevő intézmények és szakemberek hivatalos összefoglaló neve **Németországi Magyar Iskolák Munkacsoport**. A Németországi Magyar Iskolák Munkacsoport tagjai: a BUOD (mindenkori képviselője), az UKI (mindenkori képviselője), az egyes magyar iskolák képviselői, a Szakmai Munkacsoport (mindenkori vezetője). Dr. Nádor Orsolya, a Balassi Intézet Magyar Nyelvi Tagozatának vezetője ismertette a „magyar mint származási nyelv” tantárgy elismertetéséhez szükséges tudnivalókat. Dr. Klement Kornél, a BUOD elnöke bemutatta a hivatalos képviselői lehetőségeit Németországban. A találkozó harmadik meghívott vendége dr. Szili Katalin, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Nyelvi Lektorátusának vezetője vázolta a származási nyelv elsajátításának helyét az idegen nyelv és az anyanyelv tanulásának folyamatában. Az elhangzott előadásokat követően az egyes oktatási csoportok pedagógusai bemutattak egy-egy epizódot a tanítási folyamatból. A találkozót Rab Irén, a Szakmai Munkacsoport vezetője zárta.

A tantervírók 2008. szeptember 20-21-ei találkozási pontját a tantervíráshoz nélkülözhetetlen, még nem tisztázott fogalmak, szakmai nézőpontok, pedagógiai, nyelvészeti, nemkülönben (nyelv)politikai álláspontok számbavételére, ezek tisztázására, valamint a munkához szükséges „közös nézőpont” kialakításáért hívtuk össze. Hat tantervíró (Brandt Rita, Eberling Tímea, Iffland Andrea, Illés-Molnár Márta, Miklósi-Gagyi Andrea és Szántó Zita) találkozott a Magyar Köztársaság Stuttgarter Kulturális Intézetében, hogy lefektesse a még hiányzó alapokat és elkezdje a tantervírás tényleges munkáját. A találkozó első napján jelen volt dr. Klement Kornél, a BUOD elnöke is. Megvitattuk a tantervírás munkájának összehangolását és együttes voltát, megállapítottuk a tanterv felvázolt szerkezeti felépítésének szükséges módosítását, újrafogalmazását. Súlypontként a tantervtípusok áttekintése, valamint a két-nyelvűség meghatározása szerepelt.

A tantervírók találkozási pontján 2008. szeptember 21-én

A tantervírók találkozási pontján 2008. november 22-én

A tantervírók 2008. november 22-ei találkozási pontját dr. Klement Kornél, a Németországi Magyar Szervezetek Szövetségének elnöke vezette. A jelenlévő pedagógusok [Brandt Rita (általános iskolai tanító, magyar mint idegen nyelv tanár, hungarológus, Ulm), Eberling Tímea (általános iskolai tanító és középiskolai tanár, Villingendorf), Galai Mária (középiskolai és gimnáziumi tanár, Pfungstadt), Halag Gabriella (középiskolai tanár, Rüsselsheim), Hollstein Barbara (középiskolai és gimnáziumi tanár, Frankfurt), Iffland Andrea (általános iskolai tanító, magyar mint idegen nyelv tanár, hungarológus, Erding), Illés-Molnár Márta (középiskolai és gimnáziumi tanár, Karlsruhe), Kern Nikolett (óvopedagógus, általános iskolai tanító, Ulm), Miklósi-Gagyi Andrea (óvopedagógus, Groß-Zimmern), Sürek Livia (középiskolai tanár, Wiesbaden), Szántó Zita (általános iskolai tanító, Groß-Zimmern), Vadászné Hományi Mária Erzsébet (óvopedagógus, általános iskolai tanító, Erding)] szándéknyilatkozatban igazolták, hogy mint a Magyar Iskolák Németországban program keretében működő Tantervíró Munkacsoport tagjai a Németországi Magyar mint Származási Nyelv Kerettanterv elkészítésében részt vesznek. 2008. november 16-án Rab Irén, a tantervíró munkacsoport (korábban szakmai munkacsoport) 2008. március 8-án felkért vezetője egyetemi és egyéb elfoglaltságai miatt lemondott posztjáról. A tantervíró munkacsoport szükségesnek látja a későbbiekben egy „szakmai lektor” felkérését, aki az elkészült munkát, annak részleteit véleményezi, esetleges változtatására javaslatokat tesz. A munkacsoport a nevezett „szakmai lektor” felkérését akkor tartja indokoltnak, amikor a munka már összefüggő egységként (részként vagy egészként) bemutatható. A csoport a már részben kidolgozott tanterv, a kirajzolódott, megválaszolandó kérdések alapján keresi fel a megfelelő lektort, lektorokat. A csoport szükségesnek találja, hogy a német oktatási oldalról is kapjon szakvéleményt. A tantervíró munkacsoport a Magyar Köztársaság Stuttgarter Kulturális Intézete közreműködésével fog – lehetőség szerint már a 2009. év első felében – szakmai lektort, lektorokat keresni. A tantervíró munkacsoport egybehangzóan megválasztotta Illés-Molnár Mártát a tantervírás-projekt szakmai koordinátorának. Illés-Molnár Márta szándéknyilatkozatában vállalja, hogy a tanterv elkészítését koordinálja, a benyújtott, elkészült munkákat egybeszerkeszti, a tantervírók szellemi termékét óvja, s a tantervírók által közösen elkészített tantervet a felkért ellenőrző szakembernek (szakmai lektornak) hivatalos formában eljuttatja. A munkacsoport módosítja a tanterv 2008. június 22-én lefektetett szerkezeti felépítését; a tantervírók a tanterv elkészítésével párhuzamosan tanmeneteket és segédanyagokat is készítenek, melyeket a kerettanterv mellékletének javasolnak. 2008. november 23-án, a találkozó második napján a csoport elkezdte a műveltségterületek, az azokhoz kapcsolódó témakörök és részmák meghatározását. A tantervíró-találkozók elkövetkező időpontjai a Magyar Köztársaság Stuttgarter Kulturális Intézetében: 2009. február 7-8. és 2009. március 28-29.

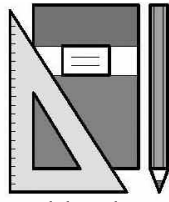
A beszámoló teljes változatát lásd: www.buod.de.

Illés-Molnár Márta, Karlsruhe
a BUOD oktatási megbízottja

BUOD tagegyesületek bemutatása

GUSchUK

Magyar Nyelv és Kultúra
Közvetítő Társaság Németországban
Gesellschaft für ungarische
Schulung und Kulturvermittlung in Deutschland e.V.

A Magyar Nyelv és Kultúra Közvetítő Társaság 2008 júniusában alakult meg Karlsruhe-ban, elsősorban azzal a céllal, hogy szervezett és szakszerű tanulási lehetőséget biztosítsunk a magyar származású középiskolás tanulóknak.

Az alapszabályzatot fogalmazva és a megfelelő nevet keresve, arra a megállapításra jutottunk, hogy a megnevezéssel tágabb működési kört is lehetővé szeretnénk tenni magunknak. Úgy éreztük, hogy a későbbiekben a pedagógiai tevékenység mellett hasznos lenne a németországi magyar oktatás szélesebb körű szervezésével és összefogásával is foglalkozni.

A társaság 2009-ben elkezdte a Németországban élő magyar szakemberekkel a németországi magyar oktatás ügyét tudományosan is támogatni. Így például magyarságismereti bibliográfiákat készítünk, szociológiai, szociolingvisztikai kérdőívek segítségével feltérképezzük a németországi magyarságot, vagy tanulmányi versenyt rendezünk a magyar iskolák diákjai számára

A társaság tagjai lehetnek azok a Németországban élő pedagógusok, akik a magyar mint idegen vagy magyar mint származási nyelv oktatásával foglalkoznak, valamint a magyar kultúra terjesztésében tevékenyek.

Nagyon fontos feladatunknak tekintjük, hogy a Németországban élő magyar szülők és pedagógusok számára szakmai fórumot nyújtsunk, magyar nyelvi nevelő munkájukat segítsük, utat és lehetőséget mutassunk.

Illés-Molnár Márta, Veszélka Zsoltné
marta_illes@ungarischunterricht-karlsruhe.de
anita_veszélka@ungarischunterricht-karlsruhe.de
www.ungarischunterricht-karlsruhe.de
www.magyar-iskola-ka.cms4people.de

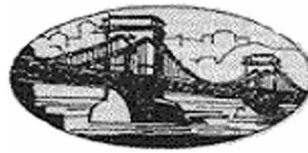
Ábrányi Emil: Magyar nyelv

(részlet)

Ó szép magyar nyelv! Aki egyszer téged
Ajkára vón, többé nem dobhat el!
Szentség gyanánt hogy befogadja éked,
Órzo oltárrá válik a kebel.

Pajzán, derűs vagy, mint nőink szeme,
S erős, szilárd, mint hősök jelleme,
Gyöngéd vagy és lágy, mint mennybolti kék,
S dörögni úgy tudsz, mint villámos ég!
Minden, mi fejben, vagy szívben fakad,
Tőled nyer pompát, színdús szavakat.
Nagy eszme, érzés oly ragyogva hord,
Mint egy király az ünneplő bíbort!

Hatalmas, szép, nyelv,
Magyarnak nyelve!
Maradj örökké
Nagy és virágzó!
Kísérjen áldás,
Amíg világ áll!
S legyen megáldott
Az is, ki téged
Ajkára vesz majd:
Elsőt rebegve,
Végsőt sóhajtva!

Széchenyi Kör München

„Anyánk nyelvét bízták ránk a századok”

A Széchenyi Kört, németül Kreis Széchenyi - Ungarische und Siebenbürgische Mission und Sozaldienst e.V., 1977 őszén dr. Buzády Tibor vezetésével pár lelkes honfitárs hívta életre. A hivatalos bejegyzésre (Amtsgericht München) 1978-ban került sor. Körünk önálló, önfenn-tartó, civil – azaz egyházi, állami támogatástól mentes és befolyásuktól független.

Körünk célkitűzései, feladatai:

Közhasznú, jótékony és elsősorban kulturális célokat szolgálja a magyarság számára. Tehát egyfelől karitatív és szociális segítséget nyújtani honfitársainknak Kárpát-medence szerte, gyógyszerek, használt bútorok, ruhaneműk, egyházi kellékek, könyvek, stb., esetleg anyagi támogatás formájában. A 80-as évek végétől a szinte rendszeressé vált segélyküldemények száma elérte a közel 900(!) teherautónyi mennyiséget. Ez jórészt dr. Buzády Tibor és családjának óriási érdeme és az ő áldozatvállalásuknak köszönhető.

További fő feladatunk: honismeretünk, hagyományaink ébrentartása, az 1956-os forradalom és szabadságharc eszmeiségének fenntartása, valamint szépséges anyanyelvünk ápolása, jeles írók, tudósok, történészek, színművészek, egyházi vezetők, közgazdászok, politikusok és egyéb írástudók rendszeres szerepeltetésével. A közel 360 rendezvényünk során – a teljesség igénye nélkül – kiemelkedő előadónk volt Sinkovits Imre, Gombos Katalin, Csoóri Sándor, Balczó András, Bánffy György, László Gyula, Rácz Sándor, Darvas Iván, Tollas Tibor, Szentágothai János, Czine Mihály, Gosztorny Péter, Pitti Katalin, Eperjes Károly, Harrach Péter, Seregély, Majnek, Konkoly püspök urak, a Szabad Európa Rádió és a Budapesti Civil Jogász Bizottság számos munkatársa, valamint a Jurta Színház, a Nagyváradi Kiss Stúdió társulata, akik 2000-ben Madách Imre remekművét, Az ember tragédiáját mutatták be (németországi ősbemutató!).

Évente mintegy 10 rendezvényt tartunk 50-80 fős látogatottsággal, melynek közel 20 esztendeje a müncheni Magyar Katolikus Misszió ad otthont.

A Kör elnöksége 5 tagból áll, akiket 3 évente a közgyűlés választ.

A 90-es évek közepéig dr. Buzády Tibor és Madas István vezette a Kört, míg 1998 óta Kucsera János az egyesület elnöke.

Alapítónk számos jeles kitüntetésben részesült, a Kört pedig 1999. augusztus 19-én Budapesten a Pro Cultura Hungarica-díjjal tüntették ki.

Szeretnénk változatlanul jeles névadónk, a legnagyobb magyar szellemében hűséggel szolgálni: „Hasznára lenni nemzetünknek.”

Kucsera János, München

A müncheni Széchenyi Kör honlapjának új címe:

www.Széchenyi-kör.de (ékezetes betűkkel) vagy

www.xn--szchenyi-kr-cbb1p.de (ékezetes betűk nélkül)

A nagysikerű 2007 márciusi (Civil Jogász Bizottság) előadásunk után
(balról jobbra: dr. Deák László, dr. Bíró Ildikó, Morvai Krisztina, dr. Szőőr Anna,
dr. Völgyesi Miklós, Kucsera János)

Ungarischer Kulturverein Nürnberg e.V. Nürnbergi Magyar Kultúregyesület

A kultúra, ami összeköt

Egy időutazásra szeretném invitálni most a kedves olvasót, egy képzeletbeli idősík átélésére. Egy olyan korbba, amikor a semmiből is csodát varázsoltak, a hamuból is paraszat csiholtak.

1969 novemberében járunk. Talán fúj már a zord telet ígérő északnyugati irányú szél, talán még rezegtek az utolsó levelek egy késő őszi napsütésben. Ezt nem tudjuk, de valami mégis volt a levegőben...

Ekkor íródik be Nürnberg történetébe az a név, mely azóta is folyamatosan képviseli itteni magyarságunkat: a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület. Egy maréknyi ember volt csupán, kik meggyújtották végre a szikrát, de a láng azóta is lobog, hol hevesebben, hol gyengébben, de el nem alszik már. Szinte rohamtempóban kezdődött a lázas átalakulás, 1973-ban egy saját klubhelyiség tárta ki kapuit az érdeklődők felé. Mindezt tetézve pedig egy saját könyvtárállomány is létrejött a saját klubhelyiség falain belül. A Nürnbergi Operaház közelsége miatt az intézmény magyar művészei gyakori vendégei a magyar közösségnek, akik szívesen betértek egy-egy előadást követően. De miről is van szó? Tomori Nándor operaénekei, Utasi Géza hegedűművész virtuóz estjei vagy Babari Ferenc szalonzenéjének magával ragadó dallamai. Szinte érezni a pezsgést, mely az akkori mindennapokat meghatározta. 1987-ben azonban sajnos lakat kerül a közösségi színhely ajtajára. De az élet ezután sem áll meg, sőt. Gigantikus méretű készülődéseket követően színpadra áll Nürnbergben a Magyar Állami Népi Együttes. Egyre sokasodnak a nürnbergi Fränkische Galerie-ben a Magyar Estek neves előadókkal. „Magyar Hetek”-en vehet részt az egész nagydíjű a Volkshochschule falai között. Megkezdődnek a legendás éves Katalinbálok. Szinte családtagként érkeznek a híres művészek: Sinkovits Imre, Antal Imre, Bárdi György, Havas Judit, Beregszászi Olga...

Mi ez, ha nem csoda?

A csoda folytatódik? Vagy magával ragadja a rohanó világ? Szívből remélem, hogy nem teszi.

Az egyesület napjainkban reneszánszát éli, ahogy az egyesület elnöke, Rozmán Lajos is fogalmazott. A BUOD tagjaként a németországi magyar egyesületek csapatát erősíti. Sok éves-évtizedes barátság eredményeképpen minden évben Nürnbergben kezd meg a színházi évadot a nagyváradi Kiss Stúdió. Az itteni magyarok táncos kedvüket bizonyítva még egy népitánc együttes létrehozására is vállalkozott, mely azonban sajnos jelenleg szünetel.

2000 májusában irodalmi vacsoraestre került sor a Bajorországi Független Írók Szövetsége (FDA Landesverband Bayern e.V.) és a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület szervezésében.

2003 októberében templomi koncert a nürnbergi Szt. Mária templomban, ahol Bíró Imre, az egri dóm orgonistájának zenéje csendült fel J.S. Bach, C.S. Saens, T. Dubois és Liszt Ferenc műveivel.

2007 májusa – „Az igazat mondd, ne csak a valódit” szaválja nekünk Eperjes Károly Jászai Mari- és Kossuth-díjas színművésznünk.

Szintén ebben az évben látogat el Nürnbergbe Dürer 480. születésnapja alkalmából egy gyulai küldöttség is, mely találkozásnak az eredményeképpen megjelenik egy csodálatos két nyelven íródott könyv: „A nyitott ajtók és Dürer”/„Dürer und die offenen Türen”.

A kiadásban betekintést nyerhet az olvasó Nürnberg és Gyula városának történeti kapcsolódásába, megismerhet Dürer hivatásához közel álló mai művészeket.

dr. Perjési Klára, Gyula város polgármestere és Magyarország parlamenti képviselője a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület elnökével és alelnökével

Am aki esetleg a Nürnbergi Magyar Kultúregyesületről, múltjáról és jelenéről szeretne átfogóbban

tájékozódni, az sem marad hoppon, hisz Kulturális találkozások címen egy több mint száz oldalas szakdolgozatot is őrizget az egyesület a jelen és a jövőndő nemzedék számára. Szerzője a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola egyik volt növendéke.

És hogy létezik-e még a korábbi lelkes kis közösség? Igen. Várják, keresik, ünneplik és elvárják a magyar kultúrát, művészetet, tudományt és közéletet, mely a mai „túlkommunikált” világban is lelkes közönségre talál. Aki pedig az információs társadalom rabjává vált, az interneten is rálelhet a nürnbergi magyarokra a www.ungarninnuernberg.de honlapon, ahol az aktuális rendezvényekről is információt szerezhet.

Ugyanilyen fontos az emberi kapcsolatok ápolása is, melyre havonta adódik alkalom a langwasseri Közösségi Ház termeiben. Egy pohár bor, puliszka vagy éppen debreceni társaságában ki-ki elmesélheti akár teljes élettörténetét is, hisz itt mindig figyelő fülekre talál.

Jövő év novemberében kivételes eseményre fog sor kerülni – az egyesület 40 éves fennállását lesz módunkban ünnepelni. Isten éltesse hát előre is, Isten éltesse a magyar kultúrát és az összes partra szakadt magyar embert! Hisz „nem lesüllyedni, hanem felemelkedni kell!” – Rozmán Lajos, az egyesület elnöke.

Fink Veronika, Nürnberg

„A nyitott ajtók és Dürer und die offenen Türen” című kényvelvű kiadvány díszbemutatója Nürnbergben az „Albrecht Dürer Házban” 2008. április 4-én. A képen balról: Nürnberg város kulturpolgármester asszonya, dr. Julia Lehner; dr. Perjési Klára, Gyula város polgármestere és Magyarország parlamenti képviselője, Jörg Kistner az Albrecht-Dürer Ház Alapítvány elnöke, Edina Tóth nyelvész.

Gyula és Nürnberg kapcsolatát kívánja ápolni a két város azzal a könyvvel, amelyet Gyulán mutattak be. A kötet a Dürer család magyar és német gyökerei mellett a magyarországi németek és a Németországban élő magyarok helyzetét, a korabeli mesterségek napjainkban is élő alkotóit mutatja be.

A Nyitott ajtók címet viselő könyv megjelentetésére Albert Dürer halálának 480. évfordulója kínált alkalmat. A művészt édesapja Gyulához, munkássága pedig Nürnberghez köti.

– Albert Dürer személye az, aki olyan értéket tett le az asztalra, hogy több évszázad után is képes a kultúra nyelvén összekötni nemzeteket, népeket – hangsúlyozta Perjési Klára, Gyula polgármestere.

– Albert Dürert Németországban mindenki ismeri és lehet, hogy az emberek többet fognak érdeklődni, honnan jött, hol az eredeti helye, honnan származott – mondta Habsburg György.

Szintén a kötet kiadása mellett szólt, hogy a két város kapcsolata is idén jubilál.

– Dr. Hermann Luppe 1928-ban Nürnberg polgármestere volt és akkor kapcsolatok kiépítését kezdte el Gyulával Dürer édesapjának a származásán keresztül – fejtette ki Monika Weidemann, a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület tagja.

A könyv kiadása 5 millió forintba került, amelynek csaknem felét szponzorok fedezték. Sikerétől függően a későbbiekben más nyelvekre is szeretnék lefordítani.

Duna TV - 2008.04.12.

A könyv a nürnbergi egyesületnél (90459 Nürnberg, Hinterm Bahnhof 28.a, tel. 0911-4467289) megrendelhető.

A nyitott ajtók és
DÜRER
und die offenen Türen

TYPOGRAFIA 2008

2008 júliusa óta a BUOD tagesületei közé tartozik a

Brunszvik e. V. (Förderung der ungarischen Sprache und Kultur)

A Brunszvik Teréz Társaság egy közhasznú egyesület, amit az első magyar berlini óvoda létrejöttével alapítottunk 2000. május 25-én. A névadó, Brunszvik Teréz az első magyarországi óvoda alapítója volt.

Célunk a magyar nyelvű berlini családok közötti kapcsolatok ápolása, úgymint az, hogy gyermekeinket játékosan megismertessük nyelvünkkel és kultúránkkal. Fejlesszük a magyar nyelvtudásukat, valamint Magyarország és a magyar kultúra megismerését tegyük lehetővé számukra.

Programjainkat gyermekeink egyre növekedő száma és kora – és nem utolsósorban igénye – diktálja. Az óvodás és iskolás csoportokon kívül további programokat szervezünk, mint például babacsoport, szakkörök stb. Ezenkívül megragadunk minden lehetőséget a Mikulás, farsang, húsvét, gyereknap stb. magyar nyelven és módon történő megünneplésére.

Fiatallal berlini magyar, ill. német-magyar családok vagyunk. 1997 tavasza óta találkozunk rendszeresen. Az egész akkoriban hat elszánt anyával kezdődött, akik babacsoportot, rendszeres találkozókat szerveztek. A családok száma hamar megsokszorozódott. Amikor a gyermekek többsége óvodás korú lett, már két 8–10 fős óvó csoportot tudtunk belőlük képezni, amelyekben magyar nyelvű óvónő foglalkozott velük – heti egy alkalommal – színes anyanyelvi kínálat keretében. A hét többi napján a gyerekek a lakóhely szerinti német óvodát látogatták. Mivel a városban szétszóródva élünk, szükség volt egy északi és egy déli csoportra. Ehhez a mi kis „magyar ovink”-hoz később egy magyar iskola is társult. Iskolánk 2004 szeptembere óta működik a Collegium Hungaricumban, ahol a gyerekek a második osztály elkezdése után tanulhatnak magyarul írni és olvasni. Az elsősöknek ezzel párhuzamosan „kreatív kört” ajánlunk fel, ahol a nyelv és a képzőművészet együttese játékos formában készíti elő őket az iskolára.

Brunszvik Teréz a nevelés apostola, a nőnevelés úttörője, aki egyben az első magyar óvoda alapítója és a magyar reformkor nagy alakja.

Brunszvik Teréz 1775-ben született Pozsonyban. Példaképe édesapja, aki a pozsonyi kamaránál titkár, majd tanácsos. 1784-ben Pest-Buda visszanyeri fővárosi rangját, az országos hivatalok is áttelepülnek, így Brunszvikéknak költözniük kell. Teréz, húga megözvegyülése után, részt vállal a gyerekek nevelésében.

1808-ban személyesen is felkeresi Pestalozzit, hogy nevelési tanácsokat kérjen tőle. Samuel Wilderspin „Infant school” című könyve német fordításban 1826-ban jut el hozzá, amely óriási hatást gyakorol rá. Pestalozzi és Wilderspin munkája alapján nyitja meg 1828-ban Budán, a Krisztinavárosban hazánk, sőt Közép-Európa első „kisdóvó intézetét”, az úgynevezett „Angyalkertet”. Az óvoda nagy nehézségek árán, csendben nyílt meg, az előkészületekről csak néhányan tudtak. Az első óvoda színhelyéül édesanyja budai bérháza szolgált. Az „Angyalkertet” 2–7 éves korú gyerekek látogatták, és angliai mintára férfi tanítók vezették. Széles körű elemi oktatás folyt itt. A foglalkozások imákkal és énekekkel kezdődtek, majd világi ismereteket nyújtó tananyag következett.

Teréz még 1828-ban felállította a kézmű-iskolát, ahol az óvodából kikerülő hét éven felüli lányok tanulhattak tovább. 1829-ben még két óvodát nyitott meg Budán, egyet Pesten, és még ugyanebben az évben megkezdhetette működését az első vidéki óvoda Besztercebányán. Az első négy óvodát Teréz 1832-ig személyesen igazgatta, amikor is az a Budai Jótékony Nőegylet felügyelete alá került. Ezek után is fáradhatatlanul tovább dolgozott, újabb és újabb óvodák létesítését szorgalmazta és gyakran indult külföldi utakra is, amelyek során a meglévő óvodákat tanulmányozta. Brunszvik Teréz az elsők között volt a világban, akik a figyelmüket a 2–5 éves korú gyerekekre irányították, tudván, hogy ez a korszak milyen fontos a későbbi felnőttkor számára.

www.brunszvik.de

Köszönetet mondunk Kőrmendi Gittának, aki *Játszi kis fénysugár* című gyermekverses kötetének több példányát a BUOD Oktatási Csoportjának ajándékozta.

Alábbiakban H. C. Prof. Dr. Peresztegi Sándor („Herbály” Oktatási és Egészségvédő Bizottság) szakmai minősítéséből idézzük:

„A kötet lehetőséget nyújt a szülők, nagyszülők és nevelők számára, hogy a szépre, jóra még fogékony kisgyermekük elé játékos formában egy olyan valós értékre irányuljon mintát tegyenek, mint a természet védelme, vagy az egymás iránt tanúsított elfogadás és szeretet fontossága.

A versek gazdag, színes szóképei, hangutánzó szavai élénkíthetik a gyermekek fantáziáját, serkenthetik kreativitásukat.

A kötetet mesés képek helyett a költő saját gyermekkorai fotói illusztrálják, melyek maguk is tiszta tükre az őszinte gyermeki érzelmeknek. A könyv nem kívánja illusztrációi által befolyásolni a versek fel- és elolvasását követően kialakult gyermeki képzeletet.

Pedagógusok véleménye szerint a kötet óvodai és kisiskolás segéd-tankönyvként is megállná a helyét.”

Nem csak történeszeknek – de minden történelmünk iránt érdeklődőnek

Hogyan éltek magyar testvéreink a 150 éves török megszállás alatt? Sok minden megmaradt emlékeztetőnkben: a végvári vitézek és harcaik; nők, férfiak rabszíjra fűzése és elhurcolása, Délalföld elnéptelenedése stb. De ami a nép életét illeti, ez a korszak csaknem fehér folt történelem-tudatunkban. Most végre kiadták egy elhallgatott hangyaszorgalmú történelem-tudós korszakalkotó munkáját:

Szarka Gyula: *A váci püspökség gazdálkodása a török hódítás korában 1526–1686.* (521 old.) Ez a kötet egyike azoknak a rejtőzködő kincseknek, amelyeket tudós szerzőik az 1945 utáni évtizedekben írtak, sokszor a megjelenés legkisebb reménye nélkül, és amelyek szerencsés esetben – 1990 után kerültek elő. Szarka Gyula (1889–1974) egész életét a váci egyházmegye török kori történetének a feltárására szentelte. Élete főműveként tekinthető kötete kéziratának létezéséről még a szakemberek sem tudtak. A szerző a magyar történetírás legalaposabb török kori egyházigazgatási és egyházi gazdálkodástörténeti monográfiáját tette le az asztalra, amely a benne felhalmozott óriási levéltári forrásanyag miatt a 16–17. századdal foglalkozó történeti irodalom nélkülözhetetlen és időtálló darabja.

Igen érdekes panoráma tárul az olvasó elé. Még a török uralom alatt is fizették a falvak a királynak az adót, adóztak a magyar és török földbirtokosoknak. Fizették az egyházi tizedet a püspökségnek (ezt sokszor bérbe is adták – árendálták – vállalkozóknak). A török mindezt hol jóváhagyta, hol tiltotta. A föld népe hogyan ragaszkodott falujához, földjéhez, papjához, egyházához, nemzetéhez és hordta a kettős terhet? Hogyan oldották meg az igaztalan adózás problémáit? stb.

A könyvet azonban nem csak a történeszek, a gazdaságkutatók, a néprajzosok, a helytörténet kutatói forgathatják haszonnal, hanem mindenki, aki árnnyalt és valós képet szeretne erről a keserves korszakról alkotni. Hálásak lehetünk Vác Város Levéltárának, hogy az igényes kötet kiadására vállalkozott.

Érdeklődők forduljanak Vác Város Levéltárához:
E-mail: vacarchivum@invitel.hu

id. Klement Kornél
a BUOD tiszteletbeli elnöke, Frankfurt

Wass Albert: Újévi üzenet

Bár jól tudjuk, hogy Újév napja, mint kezdet, kiindulási pont, mindössze ember csinálta illúzió az idő végtelenségében, mégis emberöltők óta az a nap, amikor az ember számadást készít a múltból és terveket sző, fogadalmakat tesz a jövőre nézve. Szükséges is, jó is, hasznos is úgy a tetteinkkel való elszámolás, mint időnként az újakezdés józan kitervelése ennek az elszámolásnak az árnyékában.

Embernek vagyunk, s ezáltal hibákat követünk el, úgy egyénenként, mint közösségként avagy nemzetként, mely elkövetett hibáknak következményei alatt szenvednünk kell. Ha fölismerjük ezeket a hibákat és igyekszünk levetkőzni, akkor elmondhatjuk, hogy szenvedésünk haszonnal járt. Ha azonban elmulasztjuk akár a felismerést, akár az orvoslást, szenvedéseink értelmetlenek és hiábavalóak maradnak, és egyre újabb, egyre keserűbb és súlyosabb szenvedéseket vonnak maguk után. Aki verembe esett, az csak fölfelé menekülhet ki onnan. Ha lefele próbál menekülni, egyre mélyebbre ássa önmagát.

Mi magyarok Trianon óta a lefele való meneküléssel próbálkoztunk. Legnagyobb hibánkat, a széthúzást, mely Mohács óta egyik nyomorúságból a másikba vitt, az utolsó fél évszázad során odáig tökéletesítettük, hogy ma már alig található két magyar ezen a földön, aki huzamosabb ideig képes, minden erejét ösztöne, egy közös cél érdekében dolgozni. Ez az oka annak, hogy sem az orosz gyarmattá vált Magyarországon, sem idekint a szabad földön egy lépést sem haladunk előre, sőt egyre mélyebbre ássuk magunk alatt a vermet. Szomszédjaink, a románok, csehek, szerbek, horvátok araszonként dolgozzák magukat fölfelé. Isten szabad napfénye felé, s mennél melegebben sűt reájuk a nap, annál hidegebbé válik rajtuk a sötétség.

Tudatosan vagy öntudatlanul, de valamennyien tudjuk, hogy sorsunk nem is fordulhat jóra mindaddig, amíg meg nem szabadulunk lelki hibáinktól, mely újra és újra vesztünket okozta. Amíg föl nem ismerjük, hogy erőt csupán egymásból meríthetünk. Amíg meg nem tanuljuk, hogy a magyar ember első kötelessége Istenével szemben a többi magyarral való megbékélés a testvéri szeretet jegyében, az egyetértés és együttműködés megteremtése, és ezen keresztül a nemzeti egység újjáépítése.

Egyénileg mindegyikünk lelkében ott pislákol a vágy, hogy valóban testvérek legyünk. Egyénileg minden egyes magyar érzi és tudja, hogy szeretnünk és segítenünk kellene egymást, mint ahogy azt más, szerencsésebb nemzetek fiai teszik. Irigység, hiúság, önzés és egyéb kicsinyes gyöngeségeink azonban megakadályoznak abban, hogy valóban testvérekké válhassunk. Nem vagyunk képesek felülemelkedni ezeken a gyöngeségeinken, és összefogás helyett viszálykodunk, egymás segítése helyett aláássuk egymást, és közben panaszkodunk, hogy egyre mélyebbre süllyedünk a világ népei között. Önmagunkat süllyesztjük alá. Ellenségeink csupán a magyar földet darabolták szét alattunk. Amit ők nem voltak képesek megtenni ellenünk, azt elvégeztük mi magunk: feldaraboltuk a magyar lelkeséget.

Ez az újévi magyar számadás őszinte és becsületes képe. Behunyhatjuk a szemünket, hogy ne lássuk, de a kép nem változik meg ettől. Meg is feledkezhetünk róla, mint ahogy a leégett, lerombolt családi hajlékról megfeledkezhet az ember, ha mentődni kíván a fájdalomtól, és talán okosan is tennénk, ha megfeledkeznénk magyar voltunkról és az ezzel járó felelősségről, ha már képtelenek lettünk arra, hogy mint magyarok hibáinkat levetkőzve új jövőt építsünk magunknak.

Ha azonban van valami kis értelme is annak, hogy újévi számadást tegyünk magunkkal és magunkban, ez csak az lehet, hogy a számadáson okulva megpróbáljuk kitervelni az újakezdés, a jóvátétel lehetőségét. Fogadalmat teszünk, hogy az új esztendőben minden erőnket az egymás közötti békesség megteremtésére fordítjuk. Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy kiküszöböljük a félreértéseket, melyek elválasztanak egymástól, és megkeressük azt a lelki alapot, melyre fölépíthetjük az egyetértést és az egységet.

Kétségtelen, hogy véleménykülönbségeink mindig lesznek, és erre szükség is van, mert nélkülük nincs fejlődés, haladás, szellemi tisztulás. Elvi vita azonban nem lenne szabad, hogy gyűlölködéssé fajuljon. Kétségtelen az is, hogy hazaárulók és nemzetárulók mindig lesznek közöttünk, s a testvéri szeretet nem jelentheti azt, hogy ezeket az egyéneket meg kell tűrjük magunk között. Ellenkezőleg. Időtálló egységet, mint időtálló acélt is, csak salakmentes, tiszta anyagból lehet önteni. Akik magyar nyelven megírt orosz propagandakönyvekkel próbálják ma megrontani gyermekeinket, unokáink lelkét, azokkal még csak szóba állunk sem illik.

Akik azonban megegyezünk abban, hogy elsősorban magyarok vagyunk, s hogy magyarságunkat minden idegen világnézettől mentesen kívánjuk átmenteni unokáink számára, a magyar jövődől számára, akik hisznek abban, hogy a magyar népnek jussa van igazi, önkormányzatot és szellemi függetlenséget jelentő szabadsághoz, azok egymásra kell találjunk végre ebben az emberi vadonban.

Ha van még jelentősége az újesztendőnek mint ember állította mér-földkönek, mely célszerűség okából feldarabolja az időt, s lehetőséget nyújt a kezdés illúziójának arra, hogy lezárhasson egy elrontott múltat és újjátérvesse a jövődől, akkor ez a jelentőség módot kell nyújtson számunkra ahhoz, hogy komoly, becsületes és lelkiismeretes önrevízió után valóban ráismerjünk hibáinkra, s azokat kiküszöbölve testvérekhez méltó módon éljünk és dolgozzunk, egymás mellett és együtt, nemzetünk érdekében.

Nem elég, ha csak ráköszönünk egymásra a megszokott szavakkal: „Adjon Isten boldog új esztendőt!” Mert Isten szándéka üres szavaktól nem változik javunkra. Ha valóban „boldog új esztendőt” várunk, akkor teljesítenünk kell előbb az isteni parancsot: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, s szeresd nemzetedet önmagadnál is jobban!”

Adjon az Úristen erőt, egészséget minden derék magyarnak, és a magyar szívekbe egymás iránt való hűséges szeretetet!

(Kanadai magyarság, 1970. december 15.)

Köröndi Gitta: Számvetés

Szemtől szembe nézve a búcsúzó évvel,
önmagamot komoly számvetésre kértem.
Felcsillant könny, öröm, felszabadult sóhaj,
találkozott jóval, és kevésbé jóval.

Elismerten vagy épp kegyvesztetté váltam,
mindentör hűséggel magam mellé álltam,
mert hiába szóltak szívből a dallamok,
volt, hogy magányosan fáztak a mondatok.

Ott, hol nem értették a szeretet dalát,
megtagadták annak fénylelkű dalnokát,
de a dal elhangzott, és cseppet sem bánta,
mert a dicsőségtől, több a szabadsága.

Beláttam, egyedül silányak a szavak.
Mások szíve nélkül üresen konganak.
Együtt kell megírni az összes szózatot,
különben nincs mire lépni a holnapot.

Szívünk egyről dalol. Merjük észrevenni!
Merjünk a Szeretet Dalnokai lenni!
Elköszönt az óév, ám minket itt hagyott,
azzal, hogy találjunk egy közös dallamot.

Feledjük, mit diktált idáig az érdek!
Általunk a világ új ütemre léphet,
és ehhez semmi mást nem szükséges tenni,
mint engedni szívünk, szívből énekelni.

*Sikerekben
gazdag,
békés
új esztendőt
kívánunk.*

BUOD-INFO
a Németországi Magyar Szervezetek
Szövetségének kiadványa

Felelős szerkesztő: dr. Klement Kornél elnök
Szerkesztő: Baczur Magdolna elnökségi tag
Olvasószerkesztők: Urbán Mária elnökségi tag

www.buod.de